

Musikforlagsaftaler: hvad er det, og hvad er formålet med dem?

Som udgangspunkt er det ophavsmanden selv, der har ophavsret til sine musikværker. Ophavsmanden kan herefter indgå en aftale med et musikforlag, som typisk går ud på, at forlaget skal arbejde for udbredelsen af ophavsmandens værker, samt bistå ophavsmanden med tilladelser til værksanmeldelser til KODA mv. Til gengæld får forlaget en ret til at udgive musikken på tryk eller indspilning, og en ret til en andel af Ophavsmanden KODA-vederlag.

Ophavsmanden mister således ikke ophavsretten til sine musikværker, men musikforlaget får visse nærmere bestemte rettigheder i henhold til forlagsaftalen.

Aftalens omfang

I henhold til en forlagsaftale kan ophavsmanden overdrage alle sine nuværende og fremtidige værker eller en del heraf. Det er ikke ualmindeligt i forlagsbranchen, at der sker en fuldstændig overdragelse af alle ophavsmandens overdragelige rettigheder. Vi anbefaler dog, at værkerne bliver specificeret i forlagsaftalen, eksempelvis i form af en titelopgørelse, da forlagsaftalen ellers kan blive for vidtrækkende/omfattende. Vi anbefaler derfor, at forlagsaftalen indeholder følgende sætning: ”*Nærværende aftale er en ikke-eksklusiv aftale om benyttelse af værker omfattet af aftalen*”.

Derudover bør forlagets forpligtigelser være beskrevet i forlagsaftalen, da forlaget som nævnt skal arbejde for udbredelsen af Ophavsmandens musikværker. Sætninger som ”*efter bedste evne*” bør således ikke accepteres, da der er tale om en meget vag sætning. Forlagets pligter bør derfor altid være nærmere specificeret.

De ideelle rettigheder: Ophavsretslovens § 3

Der er visse rettigheder som ikke kan overdrages, disse kaldes ophavsmandens ideelle rettigheder.

Disse rettigheder er opdelt i to dele: faderskabsretten og respektretten.

Faderskabsretten

Faderskabsretten indebærer, at ophavsmanden har krav på at blive navngivet i overensstemmelse med, hvad god skik kræver, såvel på eksemplarer af værket som når det gøres tilgængeligt for almenheden. Hvornår der er tale om god skik, afhænger af en konkret vurdering. Det er dog anerkendt, at navngivelsen skal ske på en ”rimelig og hæderlig handle måde”, det vil således være i overensstemmelse med god skik, ikke at navngive, såfremt det er urimeligt, vanskeligt eller umuligt at opfylde kravet. Eksempelvis anses det for at være urimeligt eller umuligt at opfylde kravet, ved navngivelse af visse brugsgenstande såsom glasvarer, og navngivelse i forbindelse med musikfremførelse under en gudstjeneste. Det samme gælder for baggrundsmusik i restauranter og cafeer.

Respektretten

Denne ret indebærer, at værket ikke må ændres eller gøres tilgængeligt for almenheden på en måde, der kan krænke ophavsmandens kunstneriske anseelse eller egenart, jf. OHL § 3, stk. 2.

Eksempelvis ville det være en krænkelse af en ophavsmands ideelle rettigheder, hvis en tredjemand ændrede ophavsmandens sang til en politisk propagandasang.

Respektretten har desuden særlig betydning, når der er tale om brug af musik i reklameøjemed, i forbindelse med blandt andet politiske, pornografiske eller religiøse sammenhænge. Det vil som udgangspunkt være en krænkelse af respektretten at anvende et musikværk uden ophavsmandens tilladelse i sådanne sammenhænge.

Subforlag

Det er ikke ualmindeligt, at det aftales, at forlaget kan overdrage nogle af Ophavsmandens rettigheder til et andet forlag udenlandsk forlag. Baggrunden herfor er, at danske forlag normalt ikke arbejder på det udenlandske marked. Det nye udenlandske forlag indtræder i rollen som subforlag. Herefter arbejder subforlaget for at udbrede Ophavsmandens værker indenfor deres geografiske virkeområde.

Forlagets andele

Vi anbefaler vores medlemmer at forlaget maksimalt kan få 33,33% af ophavsmandens andel. Det er i strid med KODA's vedtægter at tildele et forlag en større andel end 33,33%. Såfremt forlaget indgår en aftale med et subforlag udenfor Skandinavien, kan de to forlag tilsammen få op til 50% i ophavsmandens KODA andele.

Aftalens varighed

Forlagsaftalen bør altid være begrænset til at gælde fra en given dato eller i en bestemt afgrænset periode, eventuelt i en prøveperiode. Ophavsmanden skal derfor være opmærksom på vage sætninger som *"Ophavsmanden overdrager ... uigenkaldeligt og uden tidsbegrænsning"*. Vi vil ikke anbefale vores medlemmer at skrive under på en aftale med dette indhold.

Endvidere er det vigtigt, at der ALTID er en mulighed for at komme ud af aftalen, aftalen skal derfor altid indeholde en opsigelsesmulighed.

Twister

Vi anbefaler vores medlemmer at forlagsaftalen bliver underlagt dansk ret, da vi ikke kan rådgive om udenlandsk ret. Vi fraråder desuden også voldgift.